

[Duborg.]

Jeg finder ogsaa, at naar Forholdet ligger saaledes, hvad det ubestridelig gør, er det en yderligere Anledning til ikke at føre en Finanspolitik, som i sine Konsekvenser uundgaaelig skal føre os ind til ny Gældsstiftelse og til Forøgelse af den værende Statsgæld. Og, som jeg nævnte før, er fortsat størstilet Anlægsvirksomhed som den, der er drevet i det sidste Par Aar og er budgetteret ogsaa for de kommende to Aar, vil uundgaaeligt under de nuværende økonomiske Forhold føre os ind i vanskeligere Gældsforhold, større Gældsbyrder end dem, vi har i Dag.

Jeg vil dernæst gerne anstille nogle Betragtninger angaaende den Valutapolitik, som er ført her i Landet — skal vi sige i den sidste Maanedes Tid. Det er nærmest forbavsende, at selve Valutapolitikken og dens Følger i saa ringe Grad, som Tilfældet har været, har præget den politiske Diskussion under de stedfundne Kriseforhandlinger. Sandheden er dog den, at Valutapolitikens Virkninger er langt større end Virkningerne af den Kriselov, hvormod der har været saa bevægede Forhandlinger. Det erkendtes jo fra alle Sider, at Vedtagelsen af Loven, hvorved Kronens Gundindløselighed ophævedes, var en absolut Nødvendighed, hvis Landbruget skulde reddes fra et økonomisk Sammenbrud. Derved blev ikke som ventet skabt et højt eller højere Prisniveau end det, vi havde i Forvejen; men derved blev et fuldstændig katastrofalt Prisfald undgaaet, et Prisfald af en saadan Størrelse, at hvis man vilde søge at beregne, hvad det vilde betyde, vilde man komme til et Tal af en afskrækkende Størrelse. Det er ganske givet, at var dette sket, var der kommet et virkeligt økonomisk Sammenbrud her i Landet — selvfølgelig ikke, fordi 2—3—4 Uger bringer et saadant mægtigt Tab, men den Depression, som det vilde have skabt, vilde have forstærket Tabet psykisk og ogsaa reelt, kan man sige, i en saadan Grad, at man med Rette kunde tale om et Sammenbrud.

Som jeg nævnte, har den lavere Sterling i Virkeligheden ikke bragt højere Priser her i Landet. Dette skyldes jo i særlig Grad, at de engelske Noteringer har været ret upaavirkede af, at Sterlingsens Værdi som saadan er blevet lavere. Men jeg mener, at det her er vigtigt ogsaa at gøre opmærksom paa den anden Side af Sagen, nemlig at ved den Valutapolitik, som er drevet her i Landet, har man ved Hjælp af Bankrestriktioner stadig holdt Kronen i en Kurs, der er 3—4 pCt. højere end Sterlingkursen, og

ogsaa efter de sidste Dages Udvikling synes det at være den Plan, man arbejder efter. Jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at det, at Kronen holdes saa temmelig fast i en Kurs, der ligger 3—4 pCt. over Sterlingkursen, betyder et direkte Tab i Indtægter for Landbruget af rundt regnet 1 Mill. Kr. ugentlig. Det er i Virkeligheden et kolossalt Tab, som man fra Bankledelsens Side herved paafører Landbruget. Jeg har ikke Ret til at sige, at det var en Aftale, eller at der overhovedet foreligger Aftaler om, at man ikke skulde hindre Kronen i at følge Sterling; men jeg har Ret til at sige, at det var den almindelige Forventning. Det har man imidlertid gjort ved Hjælp af Kreditrestriktioner, stadig bestaaende Kreditindskrænkninger. Trods alle Erklæringer om det modsatte hører man dog stadig ude over Landet, at Bankerne er nødsaget til, hævder de, stadig at opretholde ret omfattende Kreditindskrænkninger, og denne, vi kan sige unormalt høje Kurs paa Kronen, har man naaet ved at opretholde en Diskonto, der, som Erfaringen viser, er højere, end det var nødvendigt for at holde Kronen i Sterlingkurs. Det er i denne Forbindelse, forekommer det mig, af stor Interesse at gøre den Iagttagelse, at det Kurstab, som Nationalbanken, formodentlig i Forstaaelse med Bankkommissæren, paafører Landbruget, er omtrent dobbelt saa stort som hele det Beløb, som den Kriselov og alle de bevægede politiske Forhandlinger og alle de hemmelige Forhandlinger og vanskelige Forhandlinger, der er ført i den foregaaende Uge, har drejet sig om. Og det er jo ikke alene Landbruget, der tilføjes Tab, men sikkert ogsaa Fiskeriet i tilsvarende Grad; det samme gælder visse Industrier, og det gælder sikkert for betydelige Omraaders Vedkommende Skibsfarten. Men hvad Landbruget angaar, der er langt det største af Landets Erhverv, er det interessant at se, at det Tab, som Nationalbanken ved sin Kronepolitik, vel altsaa i Forstaaelse med Bankkommissæren, paafører Landbruget, er saa stort, at det Beløb, som Loven om Krisehjælp til Landbruget yder dette — enten man nu vil kalde det for et Laan eller for et Tilskud — kun er godt det halve af det Tab, som Nationalbanken paafører Landbruget. Dette System for Valutapolitik skal i det mindste ikke have Lov til at gaa upaataalt hen. Hvorvidt der er tilstrækkelige Kræfter til at ændre det, ved jeg ikke, men det skal ikke gaa upaataalt hen. Den Vej, som Nationalbankens Ledelse har valgt, er yderst uheldig, ja, jeg tør sige, den er skæbnsvanger for det danske Landbrug,